

Sygn. akt II CSK 403/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku E. Spółki Akcyjnej w G.

Oddział w K.

przy uczestnictwie W. P. i G. P.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 stycznia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 29 listopada 2013 r., sygn. akt VII Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna może zostać przyjęta do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Wymienione, kwalifikowane przesłanki wskazują, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione jedynie wtedy, gdy realizuje ona swą funkcję publicznoprawną, pozostawiając interes prywatny strony na drugim planie. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia i jego kognicja na tym etapie postępowania kasacyjnego nie obejmuje oceny zasadności samych podstaw skargi kasacyjnej.

Uczestnicy postępowania wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparli, jak się wydaje, na przesłankach z pkt 1 i 2 art. 398⁹ § 1 k.p.c. to jest występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i potrzeby wykładni przepisów.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest takie zagadnienie, które ma znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych i istotności zagadnienia z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało. Ponadto skarżący powinien wykazać, że jego rozstrzygnięcie będzie miało ważne znaczenie dla praktyki sądowej oraz dla rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r. II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r. I CSK 326/07–

niepubl. oraz z dnia 26 września 2005 r. II PK 98/05, OCNP z 2006 r., nr 15–16, poz. 243).

Sformułowane przez skarżących zagadnienia prawne nie spełniają tych wymogów.

Prezentując pierwsze z nich, skarżący wskazali, że zachodzi potrzeba wykładni art. 3 k.c. w związku z art. 305¹ k.c. i „przesądzenie czy jest możliwe nabycie przez zasiedzenie służebności przesyłu poprzez zaliczenie do okresu zasiedzenia czasu sprzed powstania tego prawa (sprzed daty 3 sierpnia 2008 r.), ewentualnie czy zaliczenie wcześniejszych okresów jest poprawne, jednakże w dacie stwierdzenia zasiedzenia prawo to powinno już istnieć (nie można przeto ustalić daty zasiedzenia na dzień wcześniejszy niż 3 sierpnia 2008 r.)”. Zagadnienie to nie zostało sformułowane w sposób jasny, skarżący nie przedstawili też żadnej argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych i pominęli, że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 października 2008 r. III CZP 89/08 (Biul. SN z 2008, nr 10 s. 7) już wyjaśnił, że przed ustawowym uregulowaniem w kodeksie cywilnym służebności przesyłu (art. 305¹ - 305⁴ k.c.) dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, a w uchwale z dnia 22 maja 2013 r. III CZP 18/13 (OSNC 2013 r., nr 12, poz. 139) stwierdził, że okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹-305⁴ k.c. podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności.

W świetle powyższego nie ma podstaw do przyjęcia, że skarżący wykazali, iż pierwsze z przedstawionych zagadnień prawnych jest istotne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., czy też zachodzi potrzeba wykładni art. 3 k.c. w związku z art. 305¹ k.c.

Drugie z przedstawionych zagadnień prawnych ma być odpowiedzią na pytanie „czy brak uregulowania korzystania z gruntów po nabyciu własności nieruchomości przez podmioty domagające się następnie ustalenia zasiedzenia służebności przesyłu na tychże gruntach wyłącza dobrą wiarę w zakresie

posiadania prowadzącego do ewentualnego zasiedzenia”. Niezależnie od niejasnego ujęcia zagadnienia, nie można nie zauważyć, że skarżący w tej formie zmierzają do podważenia oceny sądu co do, w okolicznościach faktycznych sprawy, dobrej wiary posiadacza. Nie można zatem zasadnie twierdzić, że ewentualna wypowiedź Sądu Najwyższego będzie miała uniwersalny charakter przydatny dla rozwoju judykatury, co wymagane jest przy przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Trzecie z przedstawionych zagadnień dotyczy wzajemnych relacji rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych i skutków jej działania i nabycia prawa przez zasiedzenie. Ponieważ księgi wieczyste ujawniają stwierdzony dokumentami stan prawny a do zasiedzenia dochodzi przez czynności faktyczne podejmowane na gruncie, w postaci wykonywania długoletniego posiadania, dopatrywanie się związków pomiędzy rękojnią a wykonywaniem posiadania nie ma uzasadnienia prawnego. Z woli ustawodawcy natomiast, zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 707 ze zm.), rękojnia wiary publicznej ksiąg wieczystych nie działa przeciwko służebnościom przesyłu.

W świetle powyższego, sformułowane jak wyżej wątpliwości skarżącego nie stanowią wystarczającej podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W tej sytuacji nie stwierdzając nadto wystąpienia nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.) należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).